II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Απριλίου 1994

σχετικά με πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών δραστηριοτήτων έρευνας και εκπαίδευσης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (1994-1998)

(94/268/Ευρατόμ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 7,

την πρόταση της Επιτροπής [1],

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [2],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [3],

Εκτιμώντας:

ότι οι κοινοτικές δραστηριότητες έρευνας και εκπαίδευσης στον πυρηνικό τομέα είναι δυνατόν να αποτελέσουν το αντικείμενο πολυετούς προγράμματος-πλαισίου και ειδικών προγραμμάτων, τα οποία θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 7 της συνθήκης·

ότι, με την απόφαση 90/221/Ευρατόμ, ΕΟΚ [4], το Συμβούλιο ενέκρινε τρίτο πρόγραμμα-πλαίσιο για την περίοδο 1990-1994, στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης (Ε&ΤΑ) το οποίο βρίσκεται στο στάδιο της εφαρμογής· ότι η Επιτροπή υπέβαλε, στις 9 Απριλίου 1992, εκτίμηση σχετικά με την πρόοδο του τρίτου προγράμματος-πλαισίου· ότι, με την απόφαση 93/167/Ευρατόμ, ΕΟΚ [5], το Συμβούλιο προσέφερε συμπληρωματική χρηματοδότηση, η οποία καλύπτει τα δύο τελευταία έτη εκτέλεσης του τρίτου προγράμματος-πλαισίου·

ότι κρίθηκε σκόπιμο να εγκριθεί, για την περίοδο 1994-1998, νέο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και εκπαίδευσης στον πυρηνικό τομέα, το οποίο να διασφαλίζει τη συνέχιση των πολυετών δραστηριοτήτων στον εν λόγω τομέα·

ότι το άρθρο 4 παράγραφος 1 της συνθήκης προβλέπει ότι οι κοινοτικές δραστηριότητες έρευνας και εκπαίδευσης στον πυρηνικό τομέα αποσκοπούν στη συμπλήρωση των δράσεων που αναπτύσσονται στα κράτη μέλη και ότι, για το σκοπό αυτό, η δράση της Κοινότητας πρέπει να καθιστά δυνατό να δοθεί προστιθέμενη αξία στις προσπάθειες που καταβάλλονται στα κράτη μέλη· ότι, περαιτέρω, οι κοινοτικές προσπάθειες στον τομέα της Ε&ΤΑ θα πρέπει να συγκεντρώνονται σε δραστηριότητες προσεκτικά επιλεγμένες σύμφωνα με σαφώς καθορισμένα κριτήρια·

ότι η κοινοτική έρευνα εξυπηρετεί αποκλειστικά ειρηνικούς σκοπούς, σύμφωνα με το άρθρο 2 της συνθήκης·

ότι οι κοινοτικές ερευνητικές δραστηριότητες θα πρέπει να συνεχίσουν να επικεντρώνονται στη γενική και την προανταγωνιστική έρευνα·

ότι η Κοινότητα θα πρέπει να υποστηρίζει μόνο τις ερευνητικές δραστηριότητες υψηλής ποιότητας·

ότι είναι σκόπιμο να συνεχισθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες στους τομείς της πυρηνικής σχάσης και της ελεγχόμενης θερμοπυρηνικής σύντηξης· ότι οι δραστηριότητες αυτές αναπτύσσονται μέσω ειδικών προγραμμάτων που βασίζονται στη συνεργασία με τις επιχειρήσεις, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια, καθώς και μεταξύ τους·

ότι ενδείκνυται να προαχθεί η συνεργασία επί θεμάτων κοινοτικής έρευνας με τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς· ότι, στο συγκεκριμένο πεδίο δραστηριοτήτων, πρέπει η Κοινότητα να συνεχίσει να διαδραματίζει σημαντικό διεθνή ρόλο στον τομέα της ασφάλειας της πυρηνικής σχάσης, ιδίως έναντι των χωρών της Κεντρικής και

(1) ΕΕ αριθ. C 230 της 26. 8. 1993, σ. 35.
(2) ΕΕ αριθ. C 329 της 6. 12. 1993, σ. 328.
(3) ΕΕ αριθ. C 34 της 2. 2. 1994, σ. 90.
(4) ΕΕ αριθ. L 117 της 8. 5. 1990, σ. 28.
(5) ΕΕ αριθ. L 69 της 20. 3. 1993, σ. 43.

Ανατολικής Ευρώπης και των κρατών της πρώην ΕΣΣΔ · ότι, επίσης, ενδείκνυται να συνεχισθούν οι δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας με τις τρίτες χώρες στον τομέα της ελεγχόμενης θερμοπυρηνικής σύντηξης στις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται πρόσφατο · ότι είναι σκόπιμο να ενισχυθεί συστηματικά η συμπληρωματικότητα και να διασφαλισθεί καλύτερη διασύνδεση μεταξύ των δραστηριοτήτων της Κοινότητας και των ερευνητικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο ειδικευμένων διεθνών οργανισμών · ότι θα πρέπει να επιζητηθεί η συνέργεια με άλλα κοινοτικά μέσα (π.χ. PHARE, TACIS) ·

ότι κρίνεται σκόπιμο να προαχθεί η διάδοση και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της κοινοτικής έρευνας · ότι η συνθήκη περιέχει συγκεκριμένες διατάξεις όσον αφορά τη διάδοση των γνώσεων, που εφαρμόζονται ιδίως για τα προγράμματα πυρηνικής έρευνας ·

ότι επιβάλλεται επίσης να προαχθεί η τόνωση της επιμόρφωσης και της κινητικότητας των ερευνητών, και ιδίως των νέων ερευνητών, μέσα στην Κοινότητα ·

ότι το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ) καλείται να συμβάλει στην εφαρμογή του προγράμματος-πλαισίου, ιδίως στους τομείς όπου διαθέτει τις κατάλληλες δυνατότητες για να προσφέρει αμερόληπτη και ανεξάρτητη εμπειρογνωμοσύνη προς όφελος των κοινοτικών πολιτικών · ότι το ΚΚΕρ θα ανταγωνίζεται όλο και περισσότερο για τα κεφάλαια που είναι διαθέσιμα μέσω εμμέσων δράσεων ·

ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 12ης Δεκεμβρίου 1992 στο Εδιμβούργο δήλωσε ότι η ανάπτυξη των δαπανών για την Ε&Α θα πρέπει να συμβιβάζεται με τη συνολική ανάπτυξη των δαπανών για τις εσωτερικές πολιτικές της κατηγορίας 3 των δημοσιονομικών προοπτικών και να κυμαίνεται μεταξύ του ημίσεως και των δύο τρίτων του συνολικού ποσού ·

ότι η εφαρμογή του προγράμματος-πλαισίου πραγματοποιείται μέσω ειδικών προγραμμάτων ·

ότι πρέπει να ενταθούν και να επεκταθούν η αξιολόγηση και η παρακολούθηση προκειμένου να μεγιστοποιείται η αποτελεσματικότητα της πολιτικής Ε&ΤΑ ·

ότι είναι σκόπιμο, να παρακολουθείται διαρκώς και συστηματικά, η πρόοδος της υλοποίησης του προγράμματος-πλαισίου · ότι η Επιτροπή πρέπει να υποβάλλει κάθε χρόνο έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την υλοποίηση των δραστηριοτήτων που διεξάγονται δυνάμει του εν λόγω προγράμματος-πλαισίου · ότι θα πρέπει να προβλεφθεί ανεξάρτητη αξιολόγηση της διαχείρισής του και των αποτελεσμάτων των αναληφθεισών δράσεων, πριν από την υποβολή εκ μέρους της Επιτροπής της πρότασης για το επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο ·

ότι, με την επιφύλαξη της εγγραφής των αναγκαίων ποσών για την εκτέλεση των προγραμμάτων στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της συνθήκης, είναι αναγκαίο να υπολογισθούν τα κοινοτικά χρηματοδοτικά μέσα που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση των προβλεπομένων δραστηριοτήτων ·

ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των δραστηριοτήτων έρευνας και εκπαίδευσης που διεξάγονται στα πλαίσια του παρόντος προγράμματος πλαισίου και εκείνων που διεξάγονται δυνάμει της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η απόφαση σχετικά με το τέταρτο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα της Ε&ΤΑ, θα πρέπει να εγκριθεί ταυτόχρονα με το παρόν πρόγραμμα πλαίσιο και για την ίδια χρονική περίοδο ·

ότι ζητήθηκε από την Επιτροπή η γνώμη της επιστημονικής και τεχνικής επιτροπής, η οποία γνωμοδότησε σχετικά,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

1. Εγκρίνεται, για την περίοδο 1994 έως 1998, πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών δραστηριοτήτων έρευνας και εκπαίδευσης στον πυρηνικό τομέα.

2. Το πρόγραμμα-πλαίσιο περιλαμβάνει το σύνολο των δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, περιλαμβανομένων των σχεδίων επίδειξης, διεθνούς συνεργασίας, διάδοσης και βελτιστοποίησης των αποτελεσμάτων, καθώς και εκπαίδευσης, στους ακόλουθους τομείς:

— ασφάλεια της πυρηνικής σχάσης,

— ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 7 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, το ποσό που κρίνεται αναγκαίο για τη χρηματοδοτική συμμετοχή της Κοινότητας στο εν λόγω πρόγραμμα-πλαίσιο ανέρχεται σε 1 254 εκατομμύρια Ecu. Από το ποσό αυτό, το ενδεικτικό ποσό για την περίοδο 1997-1998 θα είναι 637 εκατομμύρια Ecu. Το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 1996, βάσει μιας αξιολόγησης της πορείας εφαρμογής του προγράμματος-πλαισίου, της συμβολής του στην ανταγωνιστικότητα της κοινοτικής βιομηχανίας σε διεθνές επίπεδο, της σχέσης κόστους/ωφελείας και της εξέλιξης των δημοσιονομικών προοπτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 7 της συνθήκης, θα αναθεωρήσει το προαναφερόμενο ποσό, με ενδεχόμενο αύξησής του σε 1 359 εκατομμύρια Ecu.

Η ενδεικτική κατανομή μεταξύ των δύο ανωτέρω τομέων παρατίθεται στο παράρτημα I.

4. Τα κριτήρια επιλογής των δραστηριοτήτων, που πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά την εφαρμογή του προγράμματος-πλαισίου, καθορίζονται στο παράρτημα II.

5. Οι επιστημονικοί και τεχνολογικοί στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν από τις δραστηριότητες, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα κριτήρια, καθορίζονται στο παράρτημα III, όπου δίδονται και οι βασικές κατευθύνσεις.

Άρθρο 2

Το πρόγραμμα-πλαίσιο εφαρμόζεται μέσω ειδικών προγραμμάτων. Αυτά τα προγράμματα εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 7 της συνθήκης. Κάθε ειδικό πρόγραμμα ορίζει τους συγκεκριμένους στόχους του, σύμφωνα με τους προσανατολισμούς των ερευνητικών και τεχνολογικών στόχων που περιγράφονται στο παράρτημα III, ορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής του, καθορίζει τη διάρκειά του και προβλέπει τα μέσα που κρίνονται απαραίτητα για την πραγματοποίησή του.

Για την εφαρμογή του παρόντος προγράμματος-πλαισίου, είναι δυνατόν να υπάρξουν συμφωνίες συνεργασίας με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς σύμφωνα με το άρθρο 101 της συνθήκης.

Άρθρο 3

Οι λεπτομερείς όροι της χρηματοδοτικής συμμετοχής της Κοινότητας στο εν λόγω πρόγραμμα-πλαίσιο είναι οι όροι που προβλέπονται από τις ειδικές διατάξεις για τη χρηματοδότηση της E&ΤΑ, που περιέχονται στο δημοσιονομικό κανονισμό που εφαρμόζεται επί του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως συμπληρώνονται από το παράρτημα IV της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4

1. Η Επιτροπή, με κατάλληλη υποστήριξη από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, παρακολουθεί, διαρκώς και συστηματικά, την πρόοδο της υλοποίησης του προγράμματος-πλαισίου έναντι των κριτηρίων και στόχων που περιγράφονται στα παραρτήματα II και III. Εξετάζει, ιδίως, κατά πόσον οι στόχοι, οι προτεραιότητες και τα χρηματοδοτικά μέσα ανταποκρίνονται στην εξέλιξη της κατάστασης. Υποβάλλει, κατά περίπτωση, προτάσεις για την προσαρμογή ή τη συμπλήρωση του προγράμματος-πλαισίου σύμφωνα με τα αποτελέσματα της εξέτασης αυτής.

Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε χρόνο έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εκτέλεση των δραστηριοτήτων που διεξάγονται δυνάμει του παρόντος λόγω προγράμματος-πλαισίου.

2. Η Επιτροπή αναθέτει σε ανεξάρτητους, καταλλήλως ειδικευμένους, εμπειρογνώμονες την αξιολόγηση της διαχείρισης και της προόδου των κοινοτικών δραστηριοτήτων που έχουν διεξαχθεί κατά τα πέντε έτη πριν από την αξιολόγηση αυτή. Η Επιτροπή κοινοποιεί την αξιολόγηση αυτή, συνοδευόμενη από σχετικά συμπεράσματα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, πριν υποβάλει την πρότασή της για το επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο.

3. Προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλιστεί η αποτελεσματική από απόψεως κόστους εφαρμογή του προγράμματος-πλαισίου, κάθε ειδικό πρόγραμμα θα προβλέπει τη συστηματική παρακολούθηση με κατάλληλη υποστήριξη από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και, μετά την ολοκλήρωσή τους ανεξάρτητη αξιολόγηση όσον αφορά τους συγκεκριμένους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 2 · οι διαδικασίες της εν λόγω αξιολόγησης θα καθορίζονται στην απόφαση εκάστου ειδικού προγράμματος.

Λουξεμβούργο, 26 Απριλίου 1994.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Γ. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ (1994-1998): ΠΟΣΟ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

	σε εκατομμύρια Ecu (τρέχουσες τιμές)
Ασφάλεια πυρηνικής σχάσης	414
Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη	840
Ποσό που κρίνεται αναγκαίο	1 254 (1) (2)

(1) Εκ των οποίων 300 εκατομμύρια Ecu για τον επιχειρησιακό προϋπολογισμό του ΚΚΕρ κατανεμημένα ως εξής: ασφάλεια πυρηνικής σχάσης 254 εκατομμύρια Ecu και ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη 46 εκατομμύρια Ecu.

(2) Με την πιθανότητα αύξησης σε 1 359 εκατομμύρια Ecu, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι κοινοτικές δραστηριότητες που αφορούν την έρευνα, την εκπαίδευση και την επίδειξη στον πυρηνικό τομέα θα πρέπει να συμπληρώνουν τις δραστηριότητες που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη και να επικεντρώνονται σε σαφώς καθορισμένους στόχους. Τα προγράμματα θα επιλέγονται με βάση την επιστημονική και τεχνική τους αρτιότητα. Οι δραστηριότητες θα πρέπει:

— να ισχυροποιούν την τεχνολογική βάση της κοινοτικής βιομηχανίας και να την εφοδιάζουν με τη γνώση και τεχνογνωσία που απαιτείται για να καταστεί ανταγωνιστικότερη σε διεθνές επίπεδο,
ή/και

— να συμβάλουν στην υλοποίηση των πολιτικών που προβλέπει η συνθήκη.

Η Κοινότητα αναλαμβάνει δράση, σύμφωνα με την αρχή της επικουρότητας, μόνον εάν και εφόσον οι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, και συνεπώς, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης δράσης, μπορούν να επιτευχθούν από την Κοινότητα.

Καμία δράση που αναλαμβάνει η Κοινότητα δεν προχωρεί πέρα από όσον είναι απαραίτητο για την επίτευξη των στόχων της συνθήκης.

Οι δραστηριότητες θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων της Κοινότητας, συμβάλλοντας έτσι στον εφοδιασμό με ενέργεια και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της Κοινότητας.

Οι δραστηριότητες θα πρέπει να επιλέγονται με βάση διεξοδική πρότερη αξιολόγηση. Θα πρέπει να παρέχουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα πλεονεκτήματα (προστιθέμενη αξία) και να συμβάλλουν στη μεγιστοποίηση σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας, ενώ τα μέσα θα πρέπει να είναι ανάλογα με τους καθοριζόμενους στόχους. Οι επιστημονικές δραστηριότητες θα πρέπει να συνεχίζουν να επικεντρώνονται στη γενική και την προανταγωνιστική έρευνα στους τομείς που ορίζονται στο παράρτημα I της συνθήκης.

Ειδικότερα, τα ακόλουθα κριτήρια θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να δικαιολογήσουν την κοινοτική δράση:

— έρευνα, σε πολύ μεγάλη κλίμακα, για την οποία τα κράτη μέλη από μόνα τους δεν θα μπορούσαν ή με δυσκολία θα μπορούσαν να παράσχουν την απαιτούμενη χρηματοδότηση και προσωπικό,

— έρευνα της οποίας η κοινή εκτέλεση θα προσέφερε σαφή πλεονεκτήματα, ακόμη και αφού ληφθούν υπόψη οι επιπλέον δαπάνες που είναι εγγενείς σε κάθε διεθνή συνεργασία,

— έρευνα η οποία λόγω της συμπληρωματικότητας της εργασίας που γίνεται σε εθνικό επίπεδο σε τμήμα ενός δεδομένου κλάδου, επιτρέπει την επίτευξη σημαντικών αποτελεσμάτων συνολικά για την Κοινότητα, στην περίπτωση προβλημάτων των οποίων η λύση απαιτεί έρευνα σε ευρεία κλίμακα, ιδίως γεωγραφική,

— έρευνα που συνεισφέρει στην υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς και έρευνα προς την κατεύθυνση της θέσπισης ενιαίων προτύπων και προδιαγραφών, σε τομείς όπου η ανάγκη αυτή είναι αισθητή,

— έρευνα που συμβάλλει στην ενίσχυση της οικονομικής συνοχής της Κοινότητας και στην προώθηση της γενικής αρμονικής ανάπτυξής της, ενώ παραμένει συμβατή με την αναζήτηση της επιστημονικής και τεχνικής ποιότητας,

— ερευνητικές δράσεις οι οποίες συμβάλλουν στην κινητοποίηση ή τη βελτίωση του ευρωπαϊκού επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού και δράσεις οι οποίες βελτιώνουν το συντονισμό μεταξύ των εθνικών προγραμμάτων Ε&ΤΑ, μεταξύ των εθνικών και των κοινοτικών προγραμμάτων Ε&ΤΑ και μεταξύ των κοινοτικών προγραμμάτων και του έργου που εκτελείται σε άλλους διεθνείς χώρους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Επιστημονικοί και τεχνολογικοί στόχοι

Δύο βασικές οδοί θα χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή της πυρηνικής έρευνας και εκπαίδευσης που υποστηρίζει η Κοινότητα: πρώτον, η συγκέντρωση των χρηματοδοτικών πόρων σε ένα περιορισμένο αριθμό θεμάτων επιλεγμένων βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται λεπτομερώς στο παράρτημα II (δράσεις με κοινή δαπάνη) και δεύτερον βελτίωση του συντονισμού μεταξύ εθνικών προγραμμάτων Ε&ΤΑ και μεταξύ εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων Ε&ΤΑ με τα κατάλληλα μέσα.

Ειδικότερα, παράλληλα με τα παραδοσιακά δίκτυα που έχουν δημιουργηθεί στα πλαίσια των μέχρι τώρα κοινοτικών δράσεων, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα μέσα:

— κονσόρτσιουμ για ολοκληρωμένα προγράμματα σύμφωνα με τις γενικές γραμμές, σε παλαιότερα προγράμματα-πλαίσια, του προγράμματος σύντηξης. Τα κράτη μέλη θα βοηθήσουν την Επιτροπή στον προσδιορισμό των εργαστηρίων ή ινστιτούτων που θα συνεργάζονται σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που θα χρηματοδοτείται από κοινούς χρηματοδοτικούς πόρους εντός της Κοινότητας. Ενδέχεται να κληθούν να συμμετάσχουν και άλλοι σημαντικοί ευρωπαϊκοί ερευνητικοί οργανισμοί,

— δίκτυα συνεννόησης που οργανώνει η Επιτροπή σύμφωνα με όσα ήδη πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν π.χ. στα βιοϊατρικά προγράμματα του τρίτου προγράμματος-πλαισίου,

— θεματικά δίκτυα τα οποία θα συγκεντρώνουν για ένα δεδομένο τεχνολογικό ή βιομηχανικό στόχο κατασκευαστές, χρήστες, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα προκειμένου να διευκολυνθεί η ολοκλήρωση και η μεταφορά γνώσεων και τεχνολογίας και να εξασφαλιστεί ότι θα λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες της αγοράς. Θα οργανωθούν με κοινοτική υποστήριξη και τόσο η πρωτοβουλία γι' αυτά όσο και η διαχείρισή τους θα γίνεται από κάτω προς τα πάνω.

Το ΚΚΕρ μπορεί να συμβάλει στην εφαρμογή αυτής της νέας προσέγγισης. Δεδομένου ότι το ίδιο ασχολείται ενεργά με την πυρηνική έρευνα και συμπράττει από κοντά στη χάραξη και την εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής, θα μπορούσε να διαδραματίσει ένα ρόλο, στους επιστημονικούς και τεχνικούς τομείς τους οποίους καλύπτει, στην οργάνωση δικτύων ή κονσόρτσιουμ που συγκεντρώνουν δημόσια και ιδιωτικά εργαστήρια στα κράτη μέλη.

Επιπλέον το ΚΚΕρ θα ανταγωνίζεται όλο και περισσότερο για τα κεφάλαια που είναι διαθέσιμα βάσει των δραστηριοτήτων του προγράμματος-πλαισίου που δεν υπάγονται σε άμεσες δράσεις.

Όσον αφορά τα σχέδια επίδειξης, ο στόχος είναι να αποδειχθεί η τεχνική βιωσιμότητα μιας νέας τεχνολογίας, και μαζί, εάν αυτό χρειάζεται, τα ενδεχόμενα οικονομικά πλεονεκτήματά της. Τα σχέδια θα είναι προανταγωνιστικά και συνεπώς θα πρέπει να συγκεντρώνουν την προσοχή τους στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών και να συνεπάγονται τη συμμετοχή και των παραγωγών και των χρηστών.

Στις παραγράφους που ακολουθούν ορίζεται το επιστημονικό και τεχνολογικό περιεχόμενο των δράσεων που θα διεξαχθούν και οι λόγοι για τους οποίους περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο για την περίοδο 1994 έως 1998.

Ασφάλεια πυρηνικής σχάσης

Ο στόχος είναι να εξασφαλιστεί η ασφάλεια όλων των δραστηριοτήτων στον πυρηνικό τομέα είτε πρόκειται για την ηλεκτροπαραγωγή με τη βοήθεια αντιδραστήρων σχάσεως είτε για τη χρήση της ραδιενέργειας ή των ιοντιζουσών ακτινοβολιών ή ακόμα για τη φυσική ραδιενέργεια. Παρά την πρόοδο που έχει επιτελέσει η βιομηχανία ηλεκτροπαραγωγής, το ατύχημα του Τσερνομπίλ κατέστησε εντονότερη την ανάγκη έρευνας σε συγκεκριμένους τομείς σε συνεργασία με τη κοινότητα πυρηνικής ασφάλειας στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Η πυρηνική επιλογή πρέπει να εδραιωθεί αποδεικνύοντας την ικανότητά μας να την ελέγχουμε σε όλους τους τομείς εφαρμογής. Η επίδειξη αυτή για ικανότητα πλήρους πυρηνικής ασφάλειας θα στραφεί γύρω από τέσσερις κυρίους άξονες:

— την ανάπτυξη δυναμικής προσέγγισης της πυρηνικής ασφάλειας η οποία θα συμβάλει στην εδραίωση, σε παγκόσμιο επίπεδο, κοινών αντιλήψεων όσον αφορά τα θέματα ασφάλειας,

— τη συλλογική χρήση των μεγάλων ευρωπαϊκών εγκαταστάσεων για την καλύτερη κατανόηση των νευραλγικών φαινομένων που σχετίζονται με τον κύκλο του πυρηνικού καυσίμου και τα κατάλοιπα,

— την περαιτέρω ανάπτυξη της τεχνικής των πυρηνικών διασφαλίσεων,

— την ενσωμάτωση της ακτινοπροστασίας σε ένα συνολικό σύστημα προστασίας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

Όσον αφορά τον πρώτο άξονα, οι τομείς δραστηριοτήτων, που θα διεξαχθούν σε στενή συνεργασία με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, θα αφορούν τη μελέτη νέων συστημάτων ελέγχου και παρακολούθησης, τα φαινόμενα που σχετίζονται με τα σοβαρά ατυχήματα, με τις επιπτώσεις τους στον άνθρωπο και το περιβάλλον και εργασίες για τα νέα χαρακτηριστικά ασφαλείας των νέων τύπων αντιδραστήρων. Η γήρανση των εγκαταστάσεων και η παρατεταμένη λειτουργία τους απαιτεί συμπληρωματικές μελέτες που θα εκπονηθούν στο πλαίσιο ερευνητικών δικτύων. Εξετάζεται το ενδεχόμενο έρευνας και συντονισμένων δράσεων, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές, για συγκεκριμένα ζητήματα της διάλυσης εγκαταστάσεων στην Κοινότητα, καθώς και για την αποκατάσταση των χώρων.

Όσον αφορά το δεύτερο άξονα, οι εργασίες στον τομέα του κύκλου των πυρηνικών καυσίμων και των ραδιενεργών καταλοίπων που διεξάγονται, μεταξύ άλλων, από το ΚΚΕρ θα εστιαστούν στα προβλήματα ασφάλειας που αφορούν τα πυρηνικά καύσιμα, στην τελική διάθεση και στους ακτινίδες. Οι προσεγγίσεις που θα αφορούν το προκανονιστικό στάδιο θα αναπτυχθούν. Η από κοινού χρήση των πειραματικών υπογείων εγκαταστάσεων από τους ερευνητές όλων των κρατών μελών θα πρέπει να ενισχυθεί.

Η έρευνα που διεξάγεται στο ΚΚΕρ στον τομέα ελέγχου των διασφαλίσεων, ειδικότερα στο πλαίσιο των δικτύων στα οποία συμμετέχουν εργαστήρια των κρατών μελών, θα έχει ως στόχο τη συλλογή αποτελεσμάτων ή την ανάπτυξη των νέων τεχνικών που είναι αναγκαίες για να συνεχισθεί η εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που αφορούν τις διασφαλίσεις που προβλέπονται από τις συνθήκες, καθώς και για να ενισχυθεί η τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συνθήκη για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων. Εξάλλου, το ΚΚΕρ θα συνεχίσει να ενισχύει τη διεκπεραίωση των εργασιών που ανήκουν στην αρμοδιότητα της Επιτροπής στον τομέα αυτόν και θα εξακολουθήσει να συμμετέχει στην προσπάθεια για την καθιέρωση ενός συνεπούς και αξιόπιστου διεθνούς συστήματος ελέγχου διασφαλίσεων σε συνεργασία με το Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), καθώς και με τις χώρες που επιθυμούν να συμβάλουν στη δημιουργία αυτού του συστήματος.

Στον τομέα της ακτινοπροστασίας, η καλή κατανόηση των βιολογικών φαινομένων που οφείλονται στην έκθεση σε ακτινοβολίες εξακολουθεί να αποτελεί το κλειδί για την καλύτερη ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων των χαμηλών δόσεων ακτινοβολίας, παράλληλα με τις επιδημιολογικές μελέτες σε μολυσμένες περιοχές. Η μείωση των εκθέσεων κάθε είδος, λαμβάνοντας υπόψη τους κοινωνικούς και οικονομικούς περιορισμούς, παραμένει ο στόχος της προστασίας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. Πρέπει επίσης να γίνουν μελέτες για την περιβαλλοντική μεταφορά της ραδιενέργειας και να αναπτυχθούν καλύτερες μέθοδοι εκτίμησης της έκθεσης σε αυτήν, προκειμένου να βελτιωθεί η εκτίμηση και η διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με την ιονίζουσα ακτινοβολία, με στόχο να μειωθούν περαιτέρω ή να προληφθούν τα αρνητικά αποτελέσματα για την υγεία.

Τα προβλήματα από τη ραδιενεργό ρύπανση που οφείλεται σε ατυχήματα ή στις ακατάλληλες λειτουργικές διαδικασίες στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, και ιδίως το Τσερνομπίλ, καθιστούν αναγκαία τη συνεργασία με τις χώρες αυτές. Η δημιουργία ενός δικτύου διεθνών κέντρων θα προωθήσει τη διεθνή συνεργασία και θα συμβάλει στον καλύτερο συντονισμό των διμερών και διεθνών πρωτοβουλιών.

Όσον αφορά τις πτυχές της ασφάλειας της πυρηνικής σχάσης που ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και τα ανεξάρτητα κράτη της πρώην ΕΣΣΔ, θα μελετηθεί η δυνατότητα συμμετοχής εργαστηρίων και ερευνητικών ιδρυμάτων αυτών των χωρών. Για τη διευκόλυνση της συμμετοχής αυτής, μπορεί να διατεθεί κοινοτική χρηματοδότηση. Οι προσήκουσες λεπτομέρειες αυτής της συμμετοχής θα ορίζονται στην απόφαση για το ειδικό πρόγραμμα.

Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη

Ο μακροπρόθεσμος στόχος της κοινοτικής δράσης, η οποία ενσωματώνει όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες στον τομέα της ελεγχόμενης θερμοπυρηνικής σύντηξης με τη βοήθεια της μαγνητικής συγκράτησης που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη (καθώς και τη Σουηδία και την Ελβετία), είναι η από κοινού κατασκευή προτύπων αντιδραστήρων, οι οποίοι θα είναι ασφαλείς και συμβατοί προς το περιβάλλον, με προσδοκώμενο αποτέλεσμα την κατασκευή οικονομικά βιώσιμων πυρηνοηλεκτρικών σταθμών, ανταποκρινομένων στις ανάγκες των πιθανών χρηστών. Εν προκειμένω, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους περιορισμούς που επιβάλλονται από τις απαιτήσεις επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας. Η μεγάλη διάρκεια και το εύρος της προσπάθειας που πρέπει να γίνει προτού επιτευχθεί αυτός ο στόχος, καθιστά αναγκαία την απόλυτη συνοχή του δικτύου των οργανισμών που συμμετέχουν στην κοινοτική δράση και τη μέγιστη δυνατή εκμετάλλευση της συνεργασίας με τα μεγάλα εξωκοινοτικά προγράμματα που αφορούν τη σύντηξη.

Τα προβλήματα ασφαλείας και περιβάλλοντος θα παίξουν κεντρικό ρόλο κατά την κατασκευή των μεγάλων εγκαταστάσεων που αποτελούν μέρος της στρατηγικής για τη δημιουργία ενός πρότυπου αντιδραστήρα. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 1994-1998, η ταυτόχρονη ανάπτυξη τριών θεμάτων δραστηριοτήτων είναι αναγκαία για την υλοποίηση αυτής της στρατηγικής: οι δραστηριότητες «Next Step» που αφορούν τον πρώτο πειραματικό αντιδραστήρα, η βελτίωση του σχεδιασμού φυσικής και τεχνολογίας του πλάσματος με στόχο την επόμενη φάση που είναι ο αντιδραστήρας επίδειξης και η τεχνολογία που είναι μακροπρόθεσμα αναγκαία, ώστε να επιτευχθεί η εκμετάλλευση της σύντηξης ως ενεργειακής πηγής.

Για την περίοδο 1994-1998, ο στόχος των δραστηριοτήτων «Next Step» θα είναι η κατάρτιση του μηχανολογικού σχεδίου ενός πειραματικού αντιδραστήρα, στο πλαίσιο της διεθνούς τετραμερούς συμφωνίας ITER μεταξύ της Ευρατόμ, της Ιαπωνίας, της Ρωσικής Ομοσπονδίας και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Όσον αφορά την Ευρατόμ, οι δραστηριότητες, εκτός από τη συμμετοχή της στη «Joint Central Team», θα συντονίζονται από την ομάδα NET και θα εκτελούνται από τις ενώσεις, τη βιομηχανία (ολοένα περισσότερο), το JET και το ΚΚΕρ.

Για την κατασκευή του Next Step θα προταθεί ένας συγκεκριμένος τόπος στην Ευρώπη. Η κοινή επιχείρηση JET θα περατωθεί μετά τη φάση λειτουργίας με τρίτιο · η τεχνογνωσία που θα αποκτηθεί θα μεταβιβαστεί αλλού, ιδίως στο ITER · ο διαθέσιμος εξοπλισμός θα χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με ένα από τα οργανωτικά πλαίσια που θα καθοριστούν.

Προτού ληφθεί οριστική απόφαση για τη διάθεση των αναγκαίων χρημάτων για την κατασκευή μηχανής Next Step και καταρχήν το 1996, το αργότερο, θα πρέπει να γίνει μια αυστηρή ανεξάρτητη αξιολόγηση των προοπτικών της σύντηξης που να οδηγήσει σε οριστικά συμπεράσματα υπό το φως των διαθέσιμων ενδείξεων ουσιαστικής επιτελεσθείσας προόδου προς τον απώτερο στόχο του προγράμματος.

Η βελτιστοποίηση του σχεδιασμού στον οποίο βασίζονται οι αντιδραστήρες tokamak και οι παρεμφερείς διατάξεις θα συνεχιστεί από τις ενώσεις· ενδεχομένως θα είναι αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων που υπάρχουν και η κατασκευή νέων, όπως ενός stellarator. Θα μελετηθεί η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν άλλοι τύποι αντιδραστήρων σύντηξης. Οι τεχνολογίες που αναπτύσσονται για μακροπρόθεσμη χρήση θα αφορούν τους μανδύες αναπαραγωγής τριτίου, τα υλικά, την ασφάλεια και τις ανάγκες τηλεχειρισμού μεγάλης αξιοπιστίας σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα αντιδραστήρων· τα ειδικευμένα εργαστήρια και κυρίως αυτό του ΚΚΕρ, θα συμβάλουν ώστε να αποδειχθεί η ασφαλής χρήση του τριτίου.

Η έρευνα θα συνεχίσει να προσανατολίζεται στη θερμοπυρηνική σύντηξη με τη βοήθεια μαγνητικής συγκράτησης. Η υφιστάμενη δραστηριότητα διατήρησης επαφής με άλλες προσεγγίσεις της ελεγχόμενης θερμοπυρηνικής σύντηξης, και ειδικότερα με την αδρανειακή συγκράτηση, θα συνεχιστεί.

Θα αναπτυχθεί η συνέχεια ανάμεσα στην έρευνα και την εκπαίδευση. Η κινητικότητα των επιστημόνων θα αυξηθεί ιδίως στο πλαίσιο ομίλων ολοκληρωμένων δράσεων στους οποίους συμμετέχουν πολλές ενώσεις για την εκτέλεση κοινών έργων. Η αποκεντρωμένη διαχείριση του προγράμματος θα διατηρηθεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΑΝΟΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

1. Η χρηματοδοτική συμμετοχή της Κοινότητας στις δράσεις E&TA που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των ειδικών προγραμμάτων είναι η ακόλουθη:

   α) Έμμεσες δράσεις

   — δράσεις επιμερισμένου κόστους με τρίτους (1):

   — για τα έργα E&TA, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα έργα «κοινοπραξίες (consortia) ολοκληρωμένων δράσεων»: όχι πάνω από 50 % του κόστους του έργου και προοδευτικώς μειούμενη συμμετοχή όσο το έργο είναι εγγύτερα προς την αγορά. Πανεπιστήμια, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλα κέντρα ερευνών που δεν χρησιμοποιούν αναλυτική λογιστική προϋπολογισμού τυγχάνουν επιστροφής εξόδων με βάση το 100 % του επιπρόσθετου κόστους,

   — για τα θεματικά δίκτυα και την εκπαίδευση και την κινητικότητα των ερευνητών: το 100 % του επιπρόσθετου κόστους,

   — για τα προπαρασκευαστικά, συνοδευτικά και υποστηρικτικά μέτρα: μέχρι και 100 % του κόστους του μέτρου,

   — συντονισμένες δράσεις:

   Για τις συντονισμένες δράσεις, οι οποίες συνίστανται στο συντονισμό σχεδίων E&TA, όπως τα δίκτυα συνεννόησης: μέχρι και 100 % του κόστους του συντονισμού.

   β) Άμεσες δράσεις

   Για τις άμεσες δράσεις που εκτελεί το ΚΚΕρ και συνίστανται σε προγράμματα ή μέρη προγραμμάτων και επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων αναγκαίων για την εφαρμογή της συνθήκης ΕΚΑΕ και τα οποία απαιτούν την ουδετερότητα του ΚΚΕρ.: κανονικά 100 % του κόστους της έρευνας.

   Δεν επιτρέπεται καμία παρέκκλιση από τους παραπάνω γενικούς κανόνες υπό τους όρους που καθορίζονται σε κάθε ειδικό πρόγραμμα.

2. Οι όροι της κοινοτικής συμμετοχής στην κοινή επιχείρηση JET και τις δραστηριότητες ITER καθορίζονται στο ειδικό πρόγραμμα σχετικά με την ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη.

---

(1) Το ΚΚΕρ, σε συνεργασία με εταίρους εγκατεστημένους στα κράτη μέλη, μπορεί να συμμετέχει στις δράσεις επιμερισμένου κόστους στην ίδια βάση με τρίτους.